

معرفی اجمالی سازمان های علمی بین المللی

- حوزه اقیانوس شناسی

۱- کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی (IOC)

کمیسیون بین دولتی اقیانوس شناسی یونسکو با هدف گسترش و هماهنگی برنامه های بین المللی در زمینه تحقیقات و خدمات دریایی، سیستم مشاهدات جهانی، کاهش مخاطرات و توسعه ظرفیت ها به منظور درک بهتر و مدیریت موثر در منابع اقیانوسی و نواحی ساحلی در سیستم ملل متحد در چارچوب سازمان یونسکو فعالیت می کند.

تلاش این کمیسیون گسترش حاکمیت بر دریا و اقیانوس ها، مدیریت و ظرفیت سازمانی و گسترش تصمیم گیری کشورها در ارتباط با منابع دریایی، تنوع اقلیمی و تقویت و توسعه پایدار محیط زیست دریا با تاکید بر کشورهای در حال توسعه است.

اهداف این کمیسیون عبارتند از: سلامت زیست بوم، مخاطرات دریایی، تغییر اقلیم و ارتقاء دانش علمی

این برنامه که دارای بیش از ۴۰ سال سابقه کار می باشد، دانشمندان مختلف از سراسر جهان و از مناطق مختلف را در ارتباط با فرآیندهای زمین شناسی و مطالعات مربوط به زمین گرد هم آورده است.

رابط ملی با کمیسیون، پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی است

<https://www.ioc.unesco.org/en>

۲- مرکز منطقه ای آموزشی-پژوهشی اقیانوس شناسی غرب آسیا- یونسکو

این مرکز مبنایی برای درک علمی بهتر از فرآیندهای مرتبط با دریا و اقیانوس در منطقه خواهد بود و به کشورهای منطقه در دستیابی به توسعه پایدار و تسهیل همکاری ها و مشارکت های منطقه ای کمک خواهد کرد و از نظر تبادل تجربه و دانش اقیانوس شناسی، برنامه ریزی و اجرای برنامه های آموزشی و پژوهشی از اهمیت ویژه ای در منطقه برخوردار خواهد بود.

اهداف/وظایف مرکز به شرح زیر است:

الف حصول اطمینان از مشارکت دو جانبه و هماهنگ اعضای منطقه در مطالعات اقیانوس شناسی با تنظیم پروژه ها، همایش و دوره های آموزشی مشترک،

ب: تعریف مشکلات منطقه ای که راه حل آن نیاز به همکاری ای منطقه ای و بین المللی دارند و مساعدت در شناسایی نیازهای آموزشی، تربیتی و کمکهای متقابل به ویژه آنهایی که به برنامههای مرکز مربوط باشد،
پ مساعدت در شناسایی و تحقق اولویت های ملی و منطقه ای با به اشتراک گذاشتن دانش و تجربه از طریق برگزاری دوره های آموزشی و محافل علمی،

ت: به کارگیری جامعه دانشگاهی و پژوهشگر، کارشناسان سازمانهای دولتی و غیر دولتی، بخش صنعت و تصمیم گیران منطقه و خارجی در یافتن راه هایی برای حل چالشهای اقتصادی و اجتماعی موجود در منطقه از طریق مشورت و تبادل دیدارها و غیره. این هدف از طریق گردهمایی های شبکه های منطقه ای برای پرداختن به این چالشها، بررسی درک علمی از این تاثیرها و بحث درباره سیاست های بهره برداری و حفاظت از دریا و سواحل در حمایت از توسعه اقتصادی در هر کشور از منطقه و در کل منطقه به دست خواهد آمد،

ث: نظارت و هماهنگی اجرای پروژه های مشترک با مشورت با نهادهای ملی و بین المللی کشورهای عضو ذینفع به منظور جلوگیری از تکرار و هم پوشانی اقدامات از طریق برگزاری نشستهای منظم با شرکای منطقه ای،

<https://rcowa-unesco.ir>

۳- کمیته بین المللی تبادل داده ها و اطلاعات اقیانوسی (IODE)

کمیته بین المللی تبادل داده ها و اطلاعات اقیانوسی یکی از شبکه های کمیسیون بین دولتی اقیانوس شناسی است که در سال ۱۹۶۱ جهت افزایش تحقیقات دریایی، بهره برداری و توسعه آنها از طریق ایجاد تسهیلاتی برای تبادل

داده‌ها و اطلاعات اقیانوسی بین کشورهای عضو شرکت‌کننده و با هدف آشنا شدن با نیازهای کاربران به داده‌ها و اطلاعات اقیانوسی، تأسیس شد.

پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی از سال ۱۹۹۵ به عنوان مرکز ملی داده‌های اقیانوسی در جمهوری اسلامی ایران از سوی کمیته بین‌المللی تبادل داده‌ها و اطلاعات اقیانوسی به رسمیت شناخته شده است.

[/https://www.iode.org](https://www.iode.org)

۴- سامانه جهانی هشدار سونامی در منطقه اقیانوس هند (IOTWS)

پس از وقوع سونامی در سال ۲۰۰۴ در جنوب و جنوب شرقی آسیا و در منطقه اقیانوس هند سبب شد که این موضوع به عنوان یک تهدید جدی طبیعی تلقی گردد. در پی سفر هیأت کارشناسی مجمع بین دولتی اقیانوس‌شناسی در شهریورماه ۱۳۸۵ پژوهشگاه و با توجه به اینکه آبهای ساحلی ایران به دلیل وجود گسل‌های فعال و مهم از جمله گسل مکران در دریای عمان از استعداد بالای برای وقوع سونامی برخوردار هستند، پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی در تلاش است تا جمهوری اسلامی ایران به عنوان مرکز منطقه‌ای هشدار سونامی در منطقه خلیج فارس و دریای عمان تعیین و معرفی شود. در این رابطه تا کنون هماهنگی‌های بسیار خوبی با سازمان هواشناسی، سازمان نقشه برداری، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی، پژوهشگاه زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله، ستاد حوادث غیرمترقبه کشور و دانشگاه تهران صورت گرفته است و پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی در این میان نقش هماهنگ‌کننده ملی را بر عهده دارد.

[/https://iopic.ioc-unesco.org/what-is-iotws](https://iopic.ioc-unesco.org/what-is-iotws)

۵- شبکه جهانی پایش آبسنگ‌های مرجانی (GCRMN)

شبکه جهانی پایش آبسنگ‌های مرجانی یک شبکه علمی بین‌المللی است که تلاش دارد سطح مدیریت و نظارت بر آبسنگ‌های مرجانی را از طریق تجهیزات، داده‌های اطلاعاتی، آموزش نیروی انسانی، رفع چالش‌ها و جذب کمک‌های مالی ارتقا دهد. این شبکه جهانی در چهارچوب ۱۷ شبکه منطقه‌ای فعالیت می‌کند و مقر آن در استرالیا قرار دارد. [/ https://gcrmn.net](https://gcrmn.net)

۶- سازمان بین المللی دانشگاه های دریایی جهان (WMU)

در سال ۱۹۸۳ توسط سازمان بین المللی دریانوردی (IMO)، یک آژانس تخصصی سازمان ملل متحد، به عنوان مرکز برتر آن در زمینه تحصیلات تکمیلی دریایی، تحقیق و تقویت ظرفیت تأسیس شد. این دانشگاه برنامه های آموزشی منحصر به فرد تحصیلات تکمیلی را ارائه می دهد، تحقیقات گسترده ای را در زمینه مطالعات دریایی و اقیانوس انجام می دهد و به منظور توسعه پایدار سازمان ملل متحد، ظرفیت های دریایی را ادامه می دهد.

<https://www.wmu.se>

۷- شبکه بین اسلامی علمی و فناوری اقیانوس شناسی (INOC)

شبکه بین اسلامی علمی و فناوری اقیانوس شناسی (INOC) در نوامبر سال ۱۹۸۷ توسط کمیته دائمی همکاری های علمی و فناوری سازمان کنفرانس اسلامی (COMSTECH) تأسیس شد و فعالیت خود را از آوریل ۱۹۸۹ شروع کرده است. این شبکه نهاد تخصصی اقیانوس شناسی در چارچوب سازمان کنفرانس اسلامی بشمار می رود و مقر آن در ازمیر ترکیه قرار دارد. کشورهای عضو در این شبکه عبارتند از: الجزایر، بنگلادش، اندونزی، عراق، مراکش، پاکستان، سنگال، تونس، ترکیه، مصر، ایران، عراق، کویت، لبنان، مالزی، موریتانی، عمان، پاکستان، عربستان سعودی، سودان، سوریه، تانزانیا، امارات متحده عربی. در حال حاضر رئیس پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی نائب رئیس INOC است <https://inoctr.org>.

- حوزه زلزله شناسی:

۸- مرکز بین المللی لرزه نگاری (ISC)

یک سازمان غیردولتی و غیرانتفاعی است که وظیفه جمع آوری نهایی، تجزیه و تحلیل قطعی و انتشار لرزه خیزی جهانی را بر عهده دارد این مرکز در سال ۱۹۶۴ به عنوان یک سازمان بین المللی مستقل از دولت های ملی تشکیل شد که کار لرزه شناسی بین المللی را در جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده های لرزه ای از سراسر جهان، و به ویژه برای رسیدگی به جریان افزایش داده ها از استاندارد جهانی ادامه می دهد. شبکه لرزه نگاری (WWSSN) نیز در آن سال تاسیس شد. وظیفه اصلی مرکز، جمع آوری و تجزیه و تحلیل مجدد تمام تاریخ لرزه ای زمین لرزه های موجود به منظور تولید داده های قطعی در مورد زلزله است. <http://www.isc.ac.uk>

۹- مرکز منطقه ای آموزشی و پژوهشی مدیریت ریسک و تاب آوری زلزله برای غرب و مرکز آسیا-یونسکو

این مرکز بنا به پیشنهاد پژوهشگاه بین المللی زلزله شناسی و مهندسی زلزله و با مصوبه مجمع عمومی یونسکو (پاریس)، هیات دولت و مجلس شورای اسلامی تاسیس شده است. ارایه خدمات فنی و تخصصی در زمینه کاهش ریسک زلزله، مدیریت بحران و ارتقای تاب آوری در برابر زلزله های احتمالی به کشورهای واقع در غرب و مرکز آسیا (براساس ویژگی های کالبدی، اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی این کشورها) و تسهیل همکاری های بین المللی در زمینه ایمنی در برابر زلزله و مخاطرات طبیعی از مهمترین اهداف تشکیل این مرکز می باشد.

مهمترین ماموریت های این مرکز کمک به دولت های منطقه برای توسعه نقشه راه و تدوین طرح جامع کاهش خطرپذیری زلزله در سطوح مختلف به منظور ارتقای تاب آوری در برابر زلزله؛ و نیز شناسایی اولویت های ملی و منطقه ای در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح و پاسخ به نیازهای مرتبط می باشد. همچنین تقویت ظرفیت ها و توانمندی های ملی تا منطقه ای در زمینه کاهش خطرپذیری زلزله؛ برگزاری دوره های آموزشی و تحصیلی جهت ارتقای آگاهی عمومی و دانش تخصصی در منطقه؛ همکاری با کشورها در اجرای پروژه ها و فعالیت های آموزشی مشترک (نظیر اجرای مانورهای منطقه ای زلزله)؛ و نیز جلب مشارکت حامیان محلی و بین المللی برای پشتیبانی از پروژه های کاهش خطرپذیری سوانح در منطقه از دیگر ماموریت های این مرکز عنوان شده است.

مرکز مذکور هم از بعد محدوده جغرافیایی تحت پوشش (غرب و مرکز آسیا) و هم از بعد دامنه فعالیت های حرفه ای (آموزش و پژوهش در زمینه ریسک و تاب آوری) در نوع خود منحصر به فرد بوده و فعالیت های آن نیز مورد نیاز تمامی کشورهای منطقه می باشد. لذا این مرکز می تواند ظرفیت های مضاعفی را در زمینه فعالیت های مرتبط با کاهش ریسک و مدیریت بحران زلزله در منطقه ایجاد نماید.

<https://rcecwa.net/en/>

۱۰- مرکز چند رشته ای مهندسی زلزله (MCEER)

مرکز چند رشته ای تحقیقات مهندسی زلزله (MCEER)، که در سال ۱۹۹۷ تأسیس شد، بر پایه ای بنا شده است که توسط مرکز ملی قبلی تحقیقات مهندسی زلزله، که توسط بنیاد ملی علوم در سال ۱۹۸۶ تأسیس شده بود، ایجاد شده است MCEER به دنبال راه حل هایی برای کاهش تلفات زلزله و کمک

است. جوامع در هنگام مواجهه با زلزله آمادگی بهتری دارند و به طور فزاینده ای انعطاف پذیر هستند. مأموریت این مرکز کشف، پرورش، توسعه، ترویج، کمک به اجرا و در برخی موارد آزمایش آزمایشی اقدامات نوآورانه و فناوری های پیشرفته و نوظهور برای کاهش تلفات ناشی از زلزله به شیوه ای مقرون به صرفه است. پروژه ها بر استفاده از فناوری ها برای تقویت تأسیسات حیاتی - بیمارستان ها، بزرگراه ها و تأسیسات خدماتی - که جوامع در مواقع بحران به آن ها وابسته هستند، و برای بهبود واکنش اضطراری پس از زلزله، مدیریت بحران و بهبودی متمرکز هستند. برنامه سراسری MCEER برای تحقیق، آموزش و توسعه شامل همکاری با تجارت، صنعت و دولت است. محققان برجسته از رشته ها و مؤسسات متعدد در سراسر ایالات متحده دانش، تخصص و دیدگاه بین رشته ای را با تجهیزات تجربی و محاسباتی پیشرفته در زمینه های مهندسی زلزله و مطالعات اجتماعی و اقتصادی ادغام می کنند. نتیجه یک برنامه سیستماتیک، "مهندسی" از تحقیقات پایه و کاربردی برای کاهش اثرات زلزله است.

<https://www.buffalo.edu/mceer.html>

۱۱- پایگاه الکترونیکی ASCE Online

انجمن مهندسان عمران آمریکا (ASCE) یک نهاد حرفه ای معاف از مالیات است که در سال ۱۸۵۲ به نمایندگی از اعضای حرفه مهندسی عمران در سراسر جهان تاسیس شده است. دفتر مرکزی آن در رستون، ویرجینیا، قدیمی ترین جامعه مهندسی ملی در ایالات متحده است. [۴] اساسنامه آن بر اساس انجمن مهندسان عمران قدیمی بوستون از سال ۱۸۴۸ بود. [۵]

ASCE به پیشرفت دانش و حرفه مهندسی عمران و ارتقا of رفاه انسان از طریق فعالیت اعضای جامعه اختصاص یافته است. [۱] بیش از ۱۵۲,۰۰۰ عضو در ۱۷۷ کشور دارد. [۲] مأموریت آن تأمین ارزش اساسی اعضا، مشاغل آنها، شرکا و مردم است. پیشرفت فناوری را تسهیل کنید، تشویق و ارائه ابزارهای یادگیری مادام العمر. ارتقا professional حرفه ای و حرفه ای توسعه و پشتیبانی مهندسين عمران

نحوه ارتباط و همکاری با سازمان

دریافت مقالات علمی از پایگاه اطلاعاتی انجمن مهندسان عمران آمریکا

مهم ترین برنامه های آینده

دریافت مقالات معتبر این پایگاه از طریق سامانه مگاپیپر

۱۲- پایگاه الکترونیکی EBSCO

خدمات اطلاعات EBSCO، دفتر مرکزی آن در ایپسویچ، ماساچوست، بخشی از EBSCO Industries Inc.، یک شرکت خصوصی است که مقر آن در بیرمنگام، آلاباما است. EBSCO محصولات و خدماتی را به انواع مختلف کتابخانه ها در سراسر جهان ارائه می دهد. محصولات آن شامل EBSCONET، یک سیستم کامل مدیریت منابع الکترونیکی و EBSCOhost است که یک سرویس تحقیق آنلاین مبتنی بر هزینه را با ۳۷۵ پایگاه داده متن کامل، مجموعه ای از ۶۰۰۰۰۰ کتاب الکترونیکی به علاوه، فهرست موضوعات، منابع پزشکی مراقبت ارائه می دهد. و مجموعه ای از بایگانی های دیجیتال تاریخی. در سال ۲۰۱۰، EBSCO خدمات کشف (EDS) خود را به م institutionsسسات معرفی کرد، که به شما امکان جستجوی مجموعه ای از مجلات و مجلات را می دهد.

نحوه ارتباط و همکاری با سازمان

دریافت مقالات علمی و نمایه فصلنامه علوم و مهندسی زلزله در پایگاه الکترونیکی EBSCO

<https://ibcsco.org>

حوزه های عمومی

۱۳- سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (UNESCO)

یونسکو یکی از سازمان های تخصصی وابسته به سازمان ملل متحد است که در سال ۱۹۴۵ تشکیل شد. هدف این سازمان کمک به صلح و امنیت در جهان از راه همکاری بین المللی در زمینه های آموزشی و علمی و فرهنگی به منظور افزایش احترام به عدالت و قانون مداری و حقوق بشر، بر پایه منشور سازمان ملل متحد است. ۱۹۵ کشور عضو یونسکو هستند. مقر آن در پاریس پایتخت فرانسه است و دفاتری در کشورهای مختلف از جمله ایران دارد. یونسکو در پنج بخش اصلی فعالیت دارد که عبارتند از: بخش آموزش، بخش علوم طبیعی، بخش علوم انسانی و اجتماعی، بخش فرهنگ و بخش ارتباطات و اطلاعات.

کارکردهای یونسکو: آزمایشگاه عقاید، هنجارسازی، مرکز مبادله اطلاعات، ظرفیت ساز و تسهیل کننده همکاری های بین المللی یونسکو جوایز و مدال هایی را در زمینه های مختلف علمی و فرهنگی ارائه می کند که برخی از آنها عبارتند از:

- جایزه کالینگا برای فراگیر کردن دانش
- جایزه اخلاق در علم ابن سینا- یونسکو
- جایزه کارلوس جی فینلای در میکروبیولوژی
- جایزه جواد حسین برای دانشمندان جوان
- جایزه سلطان قابوس برای حفاظت از محیط زیست
- جایزه بین المللی رودخانه های دست ساز برای حفاظت از منابع آب در مناطق خشک و نیمه خشک
- مدال انستیتو پاستور - یونسکو
- جایزه یونسکو - ال اورئال برای زنان دانشمند

ب: میزبانی مراکز نوع دو و کرسی های یونسکو

یکی از مهم ترین حوزه های صلاحیت یونسکو، مجوزهایی است که این سازمان برای تاسیس مراکز نوع دو (Category-2) به کشورها اعطای می کند. کشورها با میزبانی این مراکز در یک حوزه خاص و ویژه، نقش و نفوذی منطقه ای در آن حوزه پیدا می کنند. در حال حاضر، ایران میزان هشت مرکز نوع دو یونسکو است:

- مرکز بین المللی علوم پایه مرتبط با سلامت و تغذیه انسانی
- مرکز منطقه ای مطالعات حفظ میراث ناملموس
- مرکز منطقه ای توسعه پارک های علم و فناوری و مراکز رشد
- مرکز بین المللی قنات و سازه های تاریخی آب
- مرکز منطقه ای مدیریت آب شهری
- مرکز منطقه ای آموزش و پژوهش اقیانوس شناسی غرب آسیا
- مرکز بین المللی مدیریت یکپارچه آبخیزداری و منابع زیستی برای مناطق خشک و نیمه خشک
- مرکز منطقه ای آموزشی و پژوهشی مدیریت خطرپذیری و تاب آوری در برابر زلزله برای غرب و مرکز آسیا
- علاوه بر این مراکز، کرسی های یونسکو نیز، به استراک گذاری دانش و تجربیات کمک می کنند. فهرست کرسی های تاسیس شده یونسکو در ایران به شرح زیر است:
- کرسی یونسکو در مطالعات اخلاق زیستی (تاسیس ۱۴۰۰)
- کرسی یونسکو در مخاطرات زمین شناختی ساحلی (۱۴۰۰)
- کرسی یونسکو در زمینه ترویج علم (۱۳۹۸)

- کرسی یونسکو در زمینه ارتباطات در علم و فناوری (۱۳۹۶)
- کرسی یونسکو در زمینه تاریخ طب سنتی (۱۳۹۶)
- کرسی یونسکو در زمینه آموزش محیط زیست (۱۳۹۶)
- کرسی یونسکو در زمینه سلامت اجتماعی و توسعه (۱۳۹۵)
- کرسی یونسکو در زمینه آموزش و یادگیری الکترونیکی (۱۳۹۵)
- کرسی یونسکو در زمینه حقوق بشر، صلح و دموکراسی در دانشگاه شهید بهشتی (۱۳۹۵)
- کرسی یونسکو در در فضای مجازی و فرهنگ: دو فضایی شدن جهان (۱۳۹۴)
- کرسی یونسکو با عنوان : معلمان به عنوان یادگیرندگان مادام العمر (۱۳۹۳)
- کرسی یونسکو در زمینه مدیریت بلایای طبیعی (۱۳۹۳)
- کرسی یونسکو در آموزش مهندسی (۱۳۹۳)
- کرسی یونسکو در بازیافت آب (۱۳۹۳)
- کرسی یونسکو در زمینه بیوفیزیک دیابت (۱۳۹۳)
- کرسی یونسکو در زمینه کارآفرینی (۱۳۸۸)
- کرسی یونسکو در مدیریت، برنامه ریزی و تضمین کیفیت در آموزش عالی (۱۳۸۶)

<https://www.unesco.org/en>

۱۴- کمیته دائم همکاری های علمی فناوری سازمان همکاری اسلامی (COMSTECH)

کمیته دائمی همکاریهای علمی و فناوری سازمان همکاری اسلامی (COMSTECH)، در راستای پیگیری و اجرای اهداف سازمان کنفرانس اسلامی، در سومین اجلاس سران کشورهای اسلامی در مکه به سال ۱۹۸۱ تأسیس گردید. مقر این کمیته در اسلام آباد، پاکستان و ریاست آن با رئیس جمهوری پاکستان است. مرجع ملی کامستک در ایران، سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران می باشد.

اهداف کامستک

- ارزیابی منابع مادی و انسانی کشورهای عضو و تعیین نیازهای علمی و فناوری امت اسلامی
- ایجاد امکانات بومی کشورهای مسلمان در زمینه علم و فناوری از طریق همکاریهای متقابل
- ایجاد یک ساختار نهادی مؤثر و کارا برای برنامه ریزی، تحقیق و توسعه و تشویق فعالیت های علمی و فناوری در سطح منطقه و جهان اسلام

- ایجاد همکاری میان کشورهای مسلمان برای حل مشکلات آنها در حوزه‌های علمی و فنی با تکیه بر اقدامات دسته جمعی

تسهیلات و فعالیت‌های کامستک عبارتند از:

- برگزاری کارگاه‌های آموزشی و کمک مالی به برگزاری این کارگاه‌ها در کشورهای عضو.
- ارائه پژوهانه (کمک مالی) برای اجرای پروژه‌های علمی.
- کمک به جشنواره خوارزمی در قالب جوایز نقدی و صدور گواهینامه برای برگزیدگان.
- تهیه کتاب "راهنمای دانشمندان و مهندسان کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی" و درج آن در سایت این سازمان.
- اعطای جایزه به دانشمندان کشورهای عضو. اعطای چهار جایزه ۳۰۰۰ دلاری و گواهینامه سازمان COMSTECH به محققین واجد شرایط کشورهای عضو در رشته‌های بیولوژی، شیمی، فیزیک و ریاضیات با عناوین ذیل:

- COMSTECH Award for Young Scientist

- COMSTECH Award for Best Scientific Book

- COMSTECH Award for Best Research Paper

در سیزدهمین اجلاس مجمع عمومی مقرر گردید جمهوری اسلامی ایران میزبان سه شبکه: "شبکه ناو فناوری کشورهای اسلامی"، "شبکه پارک‌های علمی فناوری کشورهای اسلامی" و شبکه "دانشگاههای مجازی کشورهای اسلامی" باشد. در چهاردهمین اجلاس مجمع عمومی در سال ۱۳۸۹، تاسیس سه شبکه مذکور در جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و در دی ماه سال ۱۳۹۰ با حضور دکتر عطاء الرحمن هماهنگ کننده کامستک دبیرخانه هر سه شبکه افتتاح شد. <https://comstech.org>

۱۵- شبکه دانشگاه های مجازی کشورهای اسلامی (CINVU)

شبکه دانشگاه های مجازی جهان اسلام یکی از شبکه های وابسته به - کامستک - کمیته دائمی همکاری های علمی و فناوری کشورهای هم پیمان در سازمان همکاری های اسلامی است که میزبانی از آن را وزارت علوم تحقیقات و فناوری بر عهده دارد. این سازمان بین المللی با آرمان دادگری، ژرفایش و پایایی دانش و اندیشه و توانمندسازی آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و مهارتی جهان اسلام، در گسترش آموزش عالی همگانی استوار بر فناوری هوشمند می کوشد. [/https://cinvu.net](https://cinvu.net)

۱۶- شبکه پارک های علم و فناوری کشورهای اسلامی (INSTP)

شبکه پارک های علم و فناوری کشورهای اسلامی یکی از شبکه های وابسته به - کامستک - کمیته دائمی همکاری های علمی و فناوری سازمان همکاری اسلامی است که میزبانی از آن را وزارت علوم تحقیقات و فناوری (پارک علم و فناوری گیلان) بر عهده دارد از اهداف این شبکه: بهبود وضعیت و نقش پارک های علم و فناوری کشورهای عضو در پروژه های توسعه ملی و منطقه ای، تسهیل و فراهم نمودن مقدمات ورود محصولات دانش بنیان پارک های علم و فناوری به بازارهای جدید اسلامی و جهانی، مشارکت در ارتقاء و بهبود سطح علمی و فناوری کشورهای عضو، فراهم سازی زمینه و مقدمات لازم جهت برقراری همکاری و تعامل بین پارک های علم و فناوری، مراکز تحقیقاتی، دانشگاه ها و واحدهای صنعتی در کشورهای اسلامی

[/http://instp.ir](http://instp.ir)

۱۷- شبکه نانوفناوری کشورهای اسلامی (INN)

شبکه نانو فناوری کشورهای اسلامی یکی از شبکه های وابسته به - کامستک - کمیته دائمی همکاری های علمی و فناوری سازمان همکاری اسلامی است که میزبانی از آن را وزارت علوم تحقیقات و فناوری (پژوهشگاه مواد و انرژی) بر عهده دارد. ماموریت INN بین ۵۷ کشور اسلامی ارتقاء همکاری های علمی و صنعتی؛ حمایت از انتقال/توسعه مدیریت در زمینه های آموزشی/پژوهشی/امکانات؛ توسعه شبکه؛ ایجاد زمینه همکاری های مشترک مراکز علمی/صنعتی/پژوهشی و محققان کشورهای عضو؛ دسترسی آسان به بازارهای جدید محصولات؛ حمایت از آموزش نیروی انسانی واجد شرایط؛ شناسایی نیازهای علمی/پژوهشی/امکانات در کشورهای عضو؛ ایجاد راهکارهای مناسب برای تبادل دانش/منابع علمی/داده/منابع انسانی در زمینه فناوری

نانو. [/http://comstech-nanonet.org](http://comstech-nanonet.org)

۱۸- سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی اسلامی (ISESCO)

تاسیس سازمان آی‌سی‌اس‌کو وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی در سومین نشست سران کنفرانس اسلامی در مکه در سال ۱۹۸۱ به تصویب رسید. این سازمان در جهت پاسخگویی به اهداف و آرمانهای امت اسلامی در زمینه‌های علمی آموزشی و فرهنگی و تحکیم همکاریها میان کشورهای اسلامی بوجود آمد. هم اکنون ۵۱ کشور در این سازمان عضویت دارند.

اهداف سازمان:

- ۱- تقویت و ترغیب همکاری میان کشورهای عضو و تحکیم آن در زمینه‌های آموزش، علوم، فرهنگ و ارتباطات
- ۲- توسعه علوم کاربردی و استفاده از فناوری پیشرفته در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های جاودان و بلندمرتبه اسلامی
- ۳- تحکیم درک و تفاهم میان ملت‌های مسلمان و مشارکت در امور، دستیابی به صلح و امنیت جهانی به شیوه‌های گوناگون به ویژه آموزش، علوم، فرهنگ و ارتباطات
- ۴- حمایت از تکامل و ایجاد هماهنگی میان مؤسسات تخصصی سازمان کنفرانس اسلامی در زمینه آموزش، فرهنگ و ارتباطات و تحکیم همبستگی یکپارچه اسلامی در میان کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی
- ۵- مطرح نمودن فرهنگ اسلامی به عنوان پایه و اساس برنامه‌ریزی آموزشی در کلیه سطوح
- ۶- تحکیم فرهنگ اسلامی، حفظ استقلال اندیشه اسلامی در برابر تهاجم فرهنگی، عوامل انحراف، تخریب و پاسداری از خصوصیات بارز تمدن اسلامی
- ۷- پاسداری از هویت اسلامی مسلمانان در کشورهای غیر اسلامی

مکانیسم های اجرایی اهداف سازمان

- حمایت از دانشگاهها و موسسات دولتی فعال در زمینه مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی و اصلاح برنامه های آموزشی ، کتاب های درسی و روش تدریس
- کمک به دانشگاههای کشورهای عضو برای ایجاد کرسی ها ، موسسات و گروههای مطالعات اسلامی
- برگزاری کنفرانس ها ، سمینار های علمی ، آموزشی و فرهنگی
- حمایت از سازمان های فعال در امور آموزشی ، علمی ، فرهنگی و ارتباطات
- تاسیس فدراسیون دانشگاههای جهان اسلام که از ابتکارات آیسسکو می باشد
- برگزاری کنفرانس ها ، سمپوزیومها و سمینارها و تشویق به تأسیس نهادهای آموزشی و علمی با همکاری دولتها، سازمان کنفرانس اسلامی و سازمانهای فعال در زمینه های آموزش، علوم و فرهنگ
- فعالیت در جهت گسترش فرهنگ اسلامی و زبان قرآن کریم در سطح جهان میان ملل غیرعرب زبان از طریق همکاری با سازمان های علمی، آموزشی و فرهنگی اتحادیه عرب و سایر سازمانها و نهادهای اسلامی برای برنامه ریزی و حمایت از طرحهای مصوب
- تقویت مراکز و نهادهای تخصصی برای حمایت از فعالیت های علمی و آموزشی افراد، سازمانها، انجمن های خیریه یا مراکز اسلامی فعال در ترویج فرهنگ اسلامی و تدوین قرآن کریم و زبان عربی
- تشویق و حمایت تلاشهای کشورهای عضو به تهیه برنامه های آموزشی فنی و آموزش عملی از این برنامه ها و نیز تشویق مخترعین و مبتکرین مسلمان
- ترویج کارهای تحقیقی و مطالعاتی برای توسعه و ارتقاء آموزش در کشورهای اسلامی و القای ویژگی اسلامی به تمامی ابعاد تمدن، هنر و فرهنگ <https://icesco.org/en> .

جوایز آیسسکو

- **جایزه علم و فناوری:** آیسسکو هر سال در رشته های مختلف علوم و فناوری و در چارچوب تشویق مباحث علمی در جهان اسلام و کمک به تلاش های انجام شده برای توسعه به برترین دانشمندان جهان اسلام اعطا می نماید. در سال ۲۰۱۰ این جایزه به دکتر حسین بهاروند — رییس بخش سلول های بنیادی پژوهشگاه رویان — اختصاص یافت. **این جایزه در اجلاس وزرای علوم و تحقیقات علمی کشورهای اسلامی** اعطا می شود. و در سال ۲۰۱۴ به آقای دکتر هوشمند از پژوهشگاه زیست فناوری و مهندسی ژنتیک اعطاء شد.

- **جایزه سواد آموزی بزرگسالان:** آیسسکو به منظور بهبود اسراتژیها ، طرح ها و برنامه های مربوط به سواد آموزی بزرگسالان به صورت غیر رسمی غیر مدرسه ای در کشورهای عضو به تحقیقاتی که منجر به نتایج برجسته ای در سوادآموزی ، توجه به مسائل برابری جنسیتی ، فرایند آموزش و یادگیری و... گردد اعطا می نماید. برای دریافت اطلاعات بیشتر به آدرس زیر مراجعه نمایید:

www.isesco.org.ma/english/prizes

۱۹- بانک توسعه اسلامی

بانک توسعه اسلامی یک موسسه مالی بین المللی است که به موجب مصوبه کنفرانس وزرای اقتصاد کشورهای اسلامی در سال ۱۹۷۳ در جده تاسیس گردید و بانک رسماً در ۲۰ اکتبر ۱۹۷۵ افتتاح شد. هدف بانک تقویت توسعه اقتصادی و پیشرفت اجتماعی کشورهای عضو و جوامع مسلمان برطبق اصول شریعت اسلامی می باشد.

مرجع ملی بانک در ایران وزارت امور اقتصادی و دارایی می باشد.

نقش بانک در عرصه آموزش، علوم و فناوری

- برنامه همکاری تکنیکی نظیر برگزاری دوره های کوتاه مدت برای کارشناسان، سمینارها و کارگاه های آموزشی و کنفرانس.

- برنامه حمایت از متخصصان و موسسات تحقیقاتی کشورهای عضو از طریق سرمایه گذاری پروژه های تحقیقاتی می باشد که از "صندوق کمک های تکنیکی" تامین می شود.

- اعطای بورس با هدف کمک به دانشجویان برجسته مسلمان در کشورهای غیر عضو.

- اعطای "بورس شایستگی" با هدف توسعه تکنیکی نیروی انسانی متخصصی و ارتقا توان تحقیقاتی علمی و فناوری محققان.

- اعطای جوایز علم و فناوری به مبلغ یکصد هزار دلار به موسسات تحقیقاتی و توسعه‌ای.

- اعطای بورس کارشناسی ارشد به دانشجویان کشورهای کمتر توسعه یافته برای تحصیل در کشورهای عضو و...

- کمک تکنیکی برای تشکیل یا تجدید سازمان مؤسسه‌های تحقیقاتی.

- کمک به انتقال نتایج تحقیقات به بخش‌های توسعه ای جهت بکارگیری، ثبت و مستندسازی آن.

شیوه درخواست استفاده از تسهیلات

درخواست هر نوع تامین مالی بایستی از طریق مرجع رسمی مربوطه در هر کشور به IDB ارسال گردد. در جمهوری اسلامی ایران، مرجع رسمی مربوطه وزارت امور اقتصادی و دارایی - دفتر وامها، مجامع و موسسات بین المللی سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران که از طریق مرکز همکاری های علمی بین المللی وزارت عتف اقدام می شود.

روش های سرمایه گذاری بانک

کلیه پروژه های و برنامه های علم و فناوری تحت سه مقوله زیر قرار می گیرند:

(۱) تجهیزات مادی و زیر ساخت ها

شیوه های سرمایه گذاری مجاز شامل وام، اجاره، فروش قسطی، کمک های بلاعوض/ وام های کمک تکنیکی برای ایجاد توانایی است.

(۲) فعالیت های تحت برنامه همکاری تکنیکی

این فعالیت ها شامل دوره های کوتاه مدت (حداکثر ۶ ماهه) برای کارشناسان، آموزش های ضمن خدمت کوتاه مدت، سمینارها، کارگاه های آموزشی و کنفرانس ها است.

تمام افراد و مؤسسه ها بهره مند از این برنامه باید از کشورهای عضو باشند.

۳) سرمایه گذاری پروژه های تحقیقاتی

این نوع سرمایه گذاری ترتیبات جدیدی است که توسط مدیریت بانک به منظور همگامی با حمایت های بیشتر متخصصان و موسسه های تحقیقاتی در اجرای پروژه های خاص اتخاذ و تصویب شده است. این سرمایه گذاری از صندوق کمک های تکنیکی تامین می شود و میتواند شامل موارد زیر باشد:

- کمک تکنیکی برای تشکیل یا تجدید سازمان موسسه های تحقیقاتی با هدف ایجاد توانایی؛

- آموزش؛ و

- کمک به انتقال نتایج تحقیقات به بخش های توسعه برای بکارگیری و شامل کمک به ثبت و مستندسازی و غیره می شود.

فعالیت های علم و فناوری بانک

در سالهای گذشته بانک توسعه فعالیت های خود را با کامستک و دیگر موسسه های علم و فناوری افزایش داده است و نتیجه ملموس این تشدید فعالیت ها پردازش و اجرای پروژه های مرتبط با علم و فناوری و سرمایه گذاری های متعدد در این زمینه است که عمده تاً شامل سرمایه گذاری پروژه ها، کمک تکنیکی برای ایجاد توانایی، برنامه های بورسیه و برنامه های همکاری تکنیکی است.

۱- سرمایه گذاری پروژه ها

سرمایه گذاری پروژه ها عامل مهمی است که از طریق آن انتقال فناوری رخ می دهد.

این سرمایه گذاری از طریق متعدد مثل وام های بدون بهره، مشارکت به تساوی، اجاره و فروش قسطی است.

۲- کمک تکنیکی برای ایجاد توانایی

فعالیت های سرمایه گذاری پروژه ها در بانک به وسیله عملیات کمک تکنیکی کامل می شود. که مختص کشورهای عضو به ویژه کشورهای عضو کمتر توسعه یافته است. این کمک به منظور تسهیل اداره و اجرای پروژه و حمایت از ایجاد توانایی نهادی و مادی است که به صورت وام، کمک بلاعوض و یا تلفیقی از هر دو صورت است. و گاهی به صورت مشاوران قراردادی برای کمک به پروژه است. دیگر شکل های این کمک از طریق مؤسسه تحقیق و آموزش اسلامی به صورت برگزاری سیمینارها و کارگاه های آموزش اسلامی به صورت برگزاری سیمینارها و کارگاه های آموزشی است.

۳- برنامه همکاری تکنیکی

هدف این برنامه ترویج تبادل متخصص و تجربه میان اعضا از طریق سرمایه گذاری فعالیت های کوتاه مدت است. فعالیت این برنامه براساس کمک بلاعوض شامل:

الف- ماموریت های (حداکثر ۶ ماهه) کارشناسان کشورهای عضو به کشورهای عضو دیگر به منظور اجرای پروژه و یا ارائه خدمات مشاوره ای.

ب- آموزش ضمن خدمت و گروه های آشناسازی برای بهره مندی پرسنل کشورهای عضو از تجربیات آنها.

پ- سیمینارها و کارگاه های آموزشی به منظور تبادل تجربه میان کارشناسان کشورهای عضو در مورد موضوعات مهم.

۴ - برنامه حمایت بانک از محققان جوان

این برنامه که با کامستک مشترکاً طراحی شده است شامل تخصیص کمک های بلاعوض تحقیقاتی فردی از ۸۰۰۰ دلار تا ۱۵۰۰۰ دلار می شود

برنامه کارگاه آموزشی سالیانه با مدرنترین تکنیک های پیشرفته مصوب سال ۱۹۹۹ که دو دوره آن از طریق شبکه های بین الدولی کامستک اجرا شده است

۵- برنامه بورسیه

الف- برنامه بورسیه برای جوامع مسلمان در کشورهای غیر عضو

این برنامه از سال ۱۹۸۳ آغاز شده است و با هدف کمک به دانشجویان مسلمان برجسته ساکن در کشورهای غیر عضو برای ادامه تحصیلات در داروسازی، مهندسی، دندانپزشکی، پرستاری، علوم دامپروری، کشاورزی، و علوم کامپیوتر در دانشگاه های کشور متبوعشان یا کشورهای عضو بانک است. این کمک مالی به صورت وام قرض الحسنه در اختیار دانشجو قرار می گیرد که پس از تحصیل آن را مسترد می کند. هدف از این برنامه توسعه استعداد های انسانی جوامع مسلمان ساکن کشورهای غیرعضو است.

ب- برنامه بورسیه شایستگی

این بورسیه با هدف توسعه تکنیکی نیروی انسانی متخصص علم و فناوری و ارتقا توانایی تحقیقاتی و علمی و فناوری محققان در کشورهای عضو برای مطالعات و تحقیقات پیشرفته در علوم و فناوری کاربردی اعطا می شود.

محل تحصیل در مؤسسه های پیشرفته علمی و فناورانه کشورهای صنعتی جهان مثل آمریکای شمالی، اروپای غربی، ژاپن، استرالیا و غیره. می باشد

پ- برنامه بورسیه کارشناسی ارشد

این بورسیه با هدف کمک به دانشجویان کشورهای کمتر توسعه یافته برای ادامه تحصیل در کشورهای عضو بانک در رشته های علمی در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد اعطا می شود.

۶- برنامه متخصصان جوان (فرصت های شغلی)

این برنامه مختص فارغ التحصیلان برجسته جوان است که میتواند بطور مؤثر و کارآ به بانک در رسیدن به اهداف و مأموریتش کمک نمایند و بانک ضمن ارائه آموزش های لازم به آنان از خدمات آنان در قبال پرداخت حقوق و مزایا بهره مند می شود.

۷- جوایز بانک توسعه برای علوم و فناوری

یکی از اقدامات جدید بانک توسعه که به پیشنهاد گروه مشاوره بانک آغاز شده است ایجاد جایزه ای به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ دلار آمریکا برای دستاوردهای جدید و نتایج برجسته تحقیقات در زمینه علم و فناوری است. بانک همچنین با مؤسسه های مهم علم و فناوری نظیر کامستک یونسکو و آیسیکو همکاری دارد.

<https://www.isdb.org>

سازمان D.8:

گروه هشت کشور اسلامی در حال توسعه (D.8) که عموماً با عنوان سازمان همکاری اقتصادی گروه هشت شناخته می شود، متشکل از هشت کشور در حال توسعه اسلامی شامل ایران، ترکیه، پاکستان، بنگلادش، اندونزی، مالزی، مصر و نیجریه است که در ۱۵ ژوئن ۱۹۹۷ (۲۵ خرداد ۱۳۷۶) به پیشنهاد نجم الدین اربکان رهبر متوفی حزب اسلام گرای رفاه و نخست وزیر وقت ترکیه با هدف تقویت همکاری های اقتصادی کشورهای عضو تشکیل شد. دبیرخانه گروه هشت در استانبول - ترکیه است و از ژانویه ۲۰۱۳ تا سال ۲۰۱۷ علی محمد موسوی، مدیرکل سابق همکاری های اقتصادی بین المللی وزارت امور خارجه ایران، دبیرکل این سازمان بود. در حال حاضر، «داتو کو جعفر کو شعاری (Dato' Ku Jaafar Ku Shaar) از کشور مالزی دبیرکل این سازمان است.

تاسیس «دانشگاه بین المللی گروه هشت»

سازمان همکاری اقتصادی گروه هشت در سال ۲۰۰۷ تدوین نقشه راه ۱۰ ساله این سازمان را در دستور کار قرار داد و وزارت امور خارجه ایران از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری درخواست کرد برنامه های قابل اجرا برای تدوین «این نقشه راه ۱۰ ساله» را ارائه کند. متعاقب این درخواست، طرح تاسیس "دانشگاه بین المللی گروه هشت کشور اسلامی در حال توسعه (D8)" از طرف مرکز همکاری های علمی بین المللی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به وزارت امور خارجه ارائه شد. نقشه راه ۱۰ ساله گروه هشت (۲۰۰۸-۱۸) در سال ۲۰۰۸، به تصویب ششمین اجلاس سران دی هشت در مالزی رسید که در آن، اشاره مستقیمی به تاسیس دانشگاه بین المللی گروه هشت نشده، ولی بند (۷) بخش (۱۰) آن با عنوان «علوم، فناوری و نوآوری»، بر لزوم «تقویت همکاری های علوم و فناوری با هدف نهادیه کردن این همکاری ها از طریق تاسیس مراکز تحقیقاتی دانشگاه/موسسه دی هشت» تاکید کرده است. در واقع برای گروه هشت کشور اسلامی در حال توسعه با جمعیتی یک میلیاردی، نیروی کار ۴۰۰ میلیونی و ظرفیت های انرژی، صنعتی، اقتصادی و تجاری قابل ملاحظه که بنیان گذاران آن در سودای تشکیل «باشگاه سیاسی-اقتصادی اسلامی» شبیه به «گروه هشت کشور صنعتی» هستند، تاسیس یک دانشگاه بین المللی و ارتقای «تبادل دانشجویی و دانشگاهی (Student & University Mobility)»، پروژه ای پراهمیت محسوب می شود. بررسی هدف های تعریف شده در سند نقشه راه ۱۰ ساله گروه هشت نشان می دهد که دانشگاه D8 می تواند به عنوان قطب (Hub) ظرفیت سازی نیروی انسانی بین کشورهای عضو عمل کند.

<https://developing8.org>

تاسیس دانشگاه D8:

- طرح توجیهی تاسیس دانشگاه با محوریت دانشگاه همدان، از طرف دانشگاه بوعلی سینا و مرکز همکاری های علمی بین المللی در خرداد ماه ۱۳۹۵ تهیه و متعاقب آن، پیش نویس اساسنامه دانشگاه بین المللی گروه هشت به دو زبان انگلیسی و فارسی در مرداد ماه ۱۳۹۵ تهیه شد
- کمیسیون آموزش عالی در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۴/۵ خود با کلیات تاسیس دانشگاه گروه هشت با محوریت دانشگاه بوعلی سینا موافقت کرد.
- اساسنامه تاسیس دانشگاه در جلسه شماره ۹۰۱ شورای عالی گسترش آموزش عالی وزارت متبوع، مورخ ۱۳۹۶/۷/۳۰ به تصویب رسید.
- دانشگاه بوعلی سینا، مجوز ۸ رشته و ۱۳ گرایش را دریافت کرده است. طراحی وب سایت، احداث خوابگاه مستقل، کمک های مالی دریافت شده از جمله طریق استانداری، فعالیت مرکز آموزش زبان فارسی و ... از جمله اقدامات دیگر انجام شده برای تاسیس دانشگاه گروه هشت است. دانشگاه دارای شخصیت حقوقی

مستقل بوده و زیر نظر هیات امنایی متشکل از وزرا و نمایندگانه کشورهای عضو و سایر اعضای حقوقی اداره می شود. <http://iu.d8.int> /

۲۰- مرکز انتقال فناوری در آسیا و اقیانوسیه APCTT

مرکز انتقال فناوری آسیا و اقیانوسیه (APCTT)، یک مرکز منطقه ای زیر نظر کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد در آسیا و اقیانوسیه (UNESCAP) است. این مرکز فضایی را برای نوآوری، انتقال و تجاری سازی فناوری در سطح کشورهای عضو فراهم می کند. ۵۳ کشور عضو اصلی و ۹ عضو وابسته اسکاپ، اعضای APCTT نیز هستند. مقر این مرکز در شهر دهلی نو هند است. مرکز در ۱۸ کشور عضو شامل بنگلادش، چین، فیجی، هند، اندونزی، ج.ا. ایران، قزاقستان، مالزی، نپال، پاکستان، فیلیپین، جمهوری کره، سریلانکا، تایلند، ازبکستان، ویتنام، روسیه و تاجیکستان دارای مرجع ملی^۱ است. این مرکز با هدف تقویت محیط نوآوری و انتقال فناوری در کشورهای عضو، طرح ها، برنامه ها و فعالیت های خود را که کشورهای عضو و اهدا کنندگان بین المللی آن را تامین می کنند، اجرا می نماید. ذینفعان اصلی APCTT سیاستگذاران، مراکز ارتقا و انتقال فناوری، موسسات تحقیق و توسعه، کارآفرینان مبتنی بر فناوری، استارتاپ ها و شرکت های کوچک و متوسط و تأمین مالی فناوری، نهادهای سرمایه گذاری خطرپذیر و سایر موسسات مرتبط در آسیا و اقیانوسیه هستند.

هدف کلی APCTT تقویت توانایی انتقال فناوری در منطقه آسیا و اقیانوسیه و تسهیل واردات/صادرات فناوری های سازگار با محیط زیست در کشورهای عضو است. فعالیتهای APCTT در سه زمینه خاص متمرکز شده است: نوآوری های فناوری برای توسعه پایدار، انتقال فناوری و تجاری سازی و کارآفرینی فناوری، شرکتهای نوپا و کوچک و متوسط مبتنی بر فناوری.

دستگاه طرف عضویت سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

<https://apctt.org>

۲۱- مرکز استنادی علوم جهان اسلام (ISC)

مرکز استنادی علوم کشورهای اسلامی (ISC) یک سیستم اطلاع رسانی علمی است که در صدد تجزیه و تحلیل مجلات علمی کشورهای اسلامی بر اساس معیارهای علم سنجی معتبر می باشد. طرح تاسیس این مرکز در سومین

^۱ National Focal Point

نشست وزاری آموزش عالی کشورهای اسلامی در اکتبر سال ۲۰۰۶ در کویت مطرح و در نهمین مجمع عمومی وزاری آموزش و پرورش کشورهای اسلامی در رباط - مراکش در سال ۲۰۰۷ به تصویب رسید. ایران با تولید ISC، بعد از ایالات متحده که ۶۰ سال در مطالعات استنادی تجربه دارد و نیز بعد از کشور هلند، سومین نظام استنادی جهان را بنیانگذاری کرده است که یکی از دستاوردهای بسیار ارزشمند جمهوری اسلامی ایران در حوزه پیشرفتهای علمی محسوب می گردد. هم اکنون، این تحلیل علمی توسط موسسه اطلاعات علمی (ISI) در دنیای انتشارات به خصوص در مورد نشریات، صورت می پذیرد. در حقیقت، ISC می کوشد تا چنین تحلیلی را انجام دهد و هم اکنون با استفاده از اطلاعات جمع آوری شده از انتشارات فارسی، به خصوص مجلات علمی، در تحلیل محتوایی، ارزیابی مجلات و رتبه بندی موسسات علمی، نویسندگان و مجلات در سطح ملی موفقیت هایی کسب کرده است. از آنجا که معیارهای علم سنجی بر اساس قوانین علمی پایه گذاری شده اند، آن دسته از فراورده های علمی که توسط ISC تولید می شوند برابر با فراورده های تولید شده توسط ISI می باشند.

فراورده های پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام هم اکنون از طریق وبگاه <http://www.isc.gov.ir> قابل دسترس می باشد. در ادامه فراورده های این نظام معرفی شده اند:

۱. گزارش های استنادی نشریات فارسی (PJCR)
۲. گزارشهای استنادی نشریات عربی (AJCR)
۳. گزارشهای استنادی نشریات انگلیسی (EJCR)
۴. نمایه استنادی علوم ایران (ISCI)
۱. نمایه استنادی علوم جهان اسلام
۲. پایگاه طلایه داران علم ایران (PESI)
۳. پایگاه استنادی برترین همایش های علمی فارسی (PHPD)
۴. نظام تمام متن مقالات مجلات جهان اسلام (ISC E-Journals)
۵. نظام شاخص های عملکردی نشریات فارسی (PJPI)
۶. نظام تحلیل داده های نشریات فارسی (در دست طراحی) (DPJA)
۷. نظام آگاهی رسانی نشریات علمی جهان اسلام
۸. نظام آگاهی رسانی علمی جهان اسلام (در دست طراحی) (ISC CAS)

۹. گزارش استنادی (Citation Report)

۱۰. تولید کتاب علم ایران

۱۵. تحلیل استنادی نشریات فارسی حوزه علوم انسانی در پایگاه PJCR در دوره زمانی ۱۳۸۲-۱۳۸۶

۱۶. بررسی وضعیت تولیدات علمی ۲۰ کشور برتر دنیا

۱۷. طراحی و تولید مجموعه مقالات کنفرانس‌های علمی مرکز استنادی علوم کشورهای

اسلامی: جمهوری اسلامی ایران (پایگاه همایش‌های پراستناد فارسی)

<http://www.isc.gov.ir>

-۲۲

۲۳- بنیاد علمی اکو (ECOSF)

سازمان همکاری اقتصادی (ECO) تنها سازمان بین‌المللی است که مقر آن در ایران قرار دارد و از این جهت، حایز اهمیت اساسی است. اکو اساساً یک سازمان اقتصادی است ولی مانند بسیاری از سازمان‌های منطقه‌ای دیگر، وارد فعالیت در حوزه علوم و فناوری نیز شده است. بنیاد علمی اکو، آژانس تخصصی اکو-مستقر در اسلام‌آباد پاکستان، در زمینه همکاری‌های علمی و فناوری است که اساسنامه آن در سال ۱۹۹۵، در زمان تاسیس به تأیید اعضای سازمان رسیده و از سال ۲۰۱۰ (۱۳۸۹) فعالیت خود را آغاز کرده است. ایران یکی از پنج عضو هیأت امنای بنیاد علمی اکو است که اساسنامه بنیاد را در مجلس خود تصویب کرده است. علاوه بر ایران، تاکنون کشورهای افغانستان، پاکستان، تاجیکستان، ترکمنستان نیز اساسنامه بنیاد را تصویب کرده‌اند. اولین نشست هیأت امنای بنیاد علمی اکو در دی ماه ۱۳۸۹ برگزار شد و آخرین نشست هیأت امنای نیز سال گذشته (۱۴۰۱) در شهر اصفهان برگزار شد. در حال حاضر آقای دکتر سید کامیل طیبی عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان رئیس بنیاد علمی اکو است. <http://eco4science.org/index.aspx>

۲۴- مرکز بین‌المللی تابش سینکروترون برای علوم تجربی و کاربردها در خاورمیانه

(SESAME)

هنگامی که ذرات باردار، بویژه الکترون‌ها و پوزیترون‌ها برای جابجایی در یک مدار دایره‌ای تحت نیرو قرار گیرند، فوتون صانع می‌شود و تابش الکترومغناطیسی بصورت یک پرتو باریک در جهت حرکتشان تولید می‌کنند. دستگاه سینکروترون، الکترون‌ها را با سرعت نور به حرکت درمی‌آورد و پرتوی نوری که از آنها ساطع می‌شود زمینه بررسی ذرات بنیادی را فراهم می‌کند. از این پرتو علاوه بر تحقیقات بنیادی در پژوهش

های کاربردی محیط زیست، شیمی، فیزیک، دارو سازی، زمین شناسی، زیست شناسی، نانومکانیک و حتی بخش های مختلف پزشکی نظیر آنژیوگرافی استفاده می شود. پروژه « تابش سینکروترون برای کاربردهای تجربی در خاورمیانه» معروف به سزامی (SESAME) یک پروژه چندجانبه بین المللی برای استفاده از یک تابشگر سینکروترونی است که در سال ۲۰۰۲ تأسیس و در کشور اردن مستقر شده و از سال ۲۰۱۷ عملیاتی شده است. سزامی تنها ابرپروژه (Mega Project) تحقیقات حوزه ذرات بنیادی خاورمیانه است که ایران عضو مؤسس آن است و ۱۱ کشور خاورمیانه در تأسیس، پیشرفت، تکمیل و عملیاتی شدن آن در سال ۲۰۱۷ به همراه یونسکو و چندین کشور آسیایی، اروپایی و امریکا مشارکت کرده اند. عضویت جمهوری اسلامی ایران در این پروژه چندجانبه بین المللی در سال ۱۳۸۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. <http://sesame.org.io>

۲۵- کمیسیون علوم و فناوری برای توسعه پایدار در جنوب COMSATS

کمیسیون علوم و فناوری برای توسعه پایدار در جنوب (COMSATS) یک سازمان بین دولتی، دارای ۲۷ کشور عضو شامل ۱۳ کشور آسیایی، ۹ کشور آفریقایی، ۲ کشور از آمریکای لاتین است. ۲۴ مرکز تحقیق و توسعه علوم و فناوری در کشورهای در حال توسعه تحت عنوان شبکه مراکز متعالی با این سازمان همکاری می کنند. این سازمان با استفاده مناسب از علم و فناوری بر اساس رویکرد همکاری جنوب و جنوب، از نظر اقتصادی و علم، به دنبال تحقق اهداف خود است. محورهای تمرکز کامستس عبارتند از: همکاری جنوب-جنوب و شمال-جنوب، توسعه پایدار دانش محور، ظرفیت سازی در زمینه علوم و فناوری، اقتصاد مبتنی بر علوم، فناوری و نوآوری. سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران از سال ۲۰۰۰ میلادی تاکنون از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان مرجع ملی همکاری با کامستس دارای مأموریت ملی برای ارتباط و همکاری با این نهاد بین المللی است. <https://comsats.org>

۲۶- مرکز علوم و فناوری کشورهای در حال توسعه و غیر متعهد

مرکز علوم و فناوری کشورهای در حال توسعه و غیر متعهد (NAM S&T Centre) در آگوست ۱۹۸۹، در شهر دهلی نو به عنوان سازمانی با رویکردی بین دولتی و با مباحث متعددی که در اجلاس سران غیرمتعهد پنجم، ششم و هفتم صورت پذیرفت، آغاز به کار کرد. این مرکز با ایفای نقش به عنوان محل تبادل اطلاعات در حوزه توانایی های فناوری و انتقال فناوری هر یک از کشورهای عضو و کمک به توسعه همکاری های فناوری و انتقال فناوری میان آنها، ارائه خدمات تخصصی به متخصصین فناوری را تسهیل می نماید.

۴۷ کشور در حال توسعه عضو این مرکز هستند که عبارتند از: افغانستان، الجزایر، آرژانتین، بنگلادش، بوتان، بولیوی، بورکینافاسو، کامبوج، کلمبیا، کنگو، کوبا، قبرس، کره جنوبی، مصر، اتیوپی، گابون، گویان، هند، اندونزی، ایران، عراق، اردن، کنیا، لبنان، مالاوی، مالزی، مالت، موریس، میانمار، نپال، نیکاراگوئه، نیجریه، پاکستان، صربستان، آفریقای جنوبی، سنت لوسیا، سوریه، تانزانیا، گامبیا، توگو، اوگاندا، ونزوئلا، ویتنام، زامبیا، زیمبابوه

زمینه های فعالیت این مرکز عبارتند از: زیست فناوری، محیط زیست، تنوع زیستی، اکولوژی و تغییرات آب و هوایی، علوم و صنایع غذایی، علوم مواد پیشرفته و مهندسی، مهندسی ساخت و ساز، میکروالکترونیک، اطلاعات و ارتباطات فن آوری، علم و فناوری نانو، انرژی های تجدیدپذیر و پایدار، انرژی، بهره وری و صرفه جویی در انرژی، رویدادهای شدید آب و هوایی و حفاظت از صاعقه، مدیریت بلایای طبیعی، خشکی، آب شور کشاورزی و بیابان زایی کنترل، گیاهان گیاهی و دارویی، محصولات طبیعی، منابع معدنی توسعه، پردازش و بهره مندی، رواج علم در مراکز علمی و موزه های علوم، حمایت از حقوق مالکیت معنوی و دانش سنتی، سیاستگذاری علم، فناوری و نوآوری، دیپلماسی علم و فناوری، انتقال فناوری و تجاری سازی، علم و فناوری برای جامعه و علم و فناوری برای زنان.

سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران از سال ۲۰۰۷ میلادی تاکنون به مدت ۱۶ سال از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان مرجع ملی همکاری با این مرکز دارای ماموریت ملی برای ارتباط و همکاری با این نهاد بین المللی است. <http://www.namstct.org>

۲۷- فرهنگستان علوم جهان

فرهنگستان علوم جهان سوم (TWAS) را، در سال ۱۹۸۳ گروهی از دانشمندان کشورهای جهان سوم تحت هدایت پروفسور عبدالسلام فیزیکدان برجسته کشور پاکستان تشکیل دادند. مقر این فرهنگستان در شهر تریست ایتالیا است و در حال حاضر حدود ۷۰۰ عضو هیات علمی دارد. حدود ۸۰ درصد اعضای TWAS از ۷۰ کشور در حال توسعه هستند. کنفرانس عمومی TWAS هر سه سال با حضور وزاری علوم و روسای آکادمی های علوم، شوراهای پژوهشی و کشورهای عضو، چشم اندازهای پیشرفت علوم و فناوری را در کشورهای جهان سوم بررسی می کند. . توانس یکبار در سال ۲۰۰۴/۱۳۸۳ به فرهنگستان علوم برای کشورهای در حال توسعه و بار دیگر در سال ۲۰۱۲/۱۳۹۱ به نام فعلی یعنی فرهنگستان علوم جهان برای پیشرفت علم در کشورهای در حال توسعه تغییر نام پیدا کرد. فرهنگستان علوم جهان با بیش از ۳۵ سال تجربه در جامعه علمی-تحقیقاتی جهانی، جایگاه ممتازی در ارائه بینش، مشاوره و پشتیبانی در حوزه برنامه ها و سیاست های علمی کشورهای در حال توسعه داشته است. شناسائی، حمایت و ارتقاء پژوهش های علمی در کشورهای در حال رشد، فراهم آوردن تسهیالت

پژوهشی الزم برای پیشرفت تحقیقات دانشمندان کشورهای در حال رشد، ایجاد سهولت در ارتباط بین دانشمندان و مؤسسات کشورهای در حال رشد، تشویق همکاری تحقیقاتی افراد و مراکز علمی کشورهای پیشرفته با کشورهای در حال رشد، تشویق پژوهش علمی در مورد مسائل مهم کشورهای در حال رشد، جزو اهداف فرهنگستان است

<https://twas.org>

۲۸- اتحادیه دانشگاه های دولتی حاشیه دریای خزر

اتحادیه دانشگاه های دولتی حاشیه دریای خزر در سال ۱۳۷۵ هجری شمسی (۱۹۹۶ میلادی) با حضور رؤسای دانشگاه های گیلان، دانشگاه مازندران و دانشگاه علوم و منابع طبیعی گرگان از ایران، دانشگاه دولتی فنی آستراخان، دانشگاه دولتی داغستان، دانشگاه کالمیکیا از جمهوری فدراتیو روسیه، دانشگاه دولتی آتیرائو از قزاقستان و دانشگاه دولتی باکو از کشور آذربایجان تشکیل شد. هم اکنون این اتحادیه دارای ۵۵ عضو متشکل از دانشگاه ها، پارک های علم و فناوری و موسسات تحقیقاتی می باشد.

اهداف اتحادیه دانشگاه های دولتی حاشیه دریای خزر

- همکاری مشترک فرهنگی، آموزشی و پژوهشی دانشگاه های عضو
- تبادل اطلاعات در زمینه حوزه های علوم مربوط به دریای خزر
- ایجاد بانک اطلاعاتی دریای خزر
- برگزاری سمینارها و کارگاههای آموزشی مشترک در ارتباط با دریای خزر
- انتشار بولتن علمی مشترک به زبان انگلیسی
- تبادل استاد و دانشجو در زمینه های آموزشی و پژوهشی
- ایجاد رشته های جدید و مرتبط به دریای خزر در دانشگاه های اتحادیه

ایجاد تسهیلات لازم جهت ترویج زبان کشورهای عضو اتحادیه

<http://asucs.ikiu.ac.ir/home/fa>

۲۹- اتحادیه حاشیه اقیانوس هند (IORA)

اتحادیه حاشیه اقیانوس هند یک سازمان منطقه ای است که در سال ۱۹۹۵ به ابتکار کشور موریس تشکیل شد. استرالیا، هند، عمان، سنگاپور، آفریقای جنوبی، کنیا و موریس ۷ کشوری بودند که این اتحادیه را پایه گذاری کردند. با اضافه شدن ۱۲ کشور اندونزی، ماداگاسکار، مالزی، موزامبیک، سریلانکا، تانزانیا، یمن، استرالیا، بنگلادش، تایلند، امارات متحد عربی و ایران، اکنون ۱۹ کشور عضو اتحادیه هستند. علاوه بر اعضای کامل، کشورهای چین، مصر، فرانسه، انگلیس ژاپن در حال حاضر عضو ناظر هستند. ایالات متحده امریکا در سال ۲۰۱۲ (۱۳۹۱) درخواست عضویت ناظر به دبیرخانه اتحادیه ارایه کرد و در نشست دهم آبان ماه ۱۳۹۱ با تایید اعضا به عنوان عضو ناظر به اتحادیه پیوست.

اهداف و اولویت های همکاری

بر اساس اساسنامه اتحادیه، ارتقای رشد پایدار و توسعه متوازن، همکاری های اقتصادی از طریق پروژه های همکاری مربوط به تسهیلات تجاری، ارتقا و آزاد سازی، تشویق سرمایه گذاری خارجی، مبادلات علمی، فنی و گردشگری، ترغیب تعاملات نزدیک تجاری و صنعتی، تقویت همکاری و گفت و گو در باره مسایل اقتصاد جهانی و تقویت همکاری در زمینه توسعه منابع انسانی از طریق ارتباط موسسات آموزشی و دانشگاه ها، جزء اهداف اتحادیه تعیین شده است. در سیزدهمین نشست وزیران امور خارجه اتحادیه که اکتبر ۲۰۱۱ در هند برگزار شد، کشورهای عضو بر اساس اهداف اعلامی اتحادیه، اولویت های همکاری را در شش حوزه: «ایمنی و امنیت دریایی، تسهیل تجارت و سرمایه گذاری، مدیریت ماهیگیری، کاهش خطر بلایای طبیعی، همکاری های دانشگاهی، علوم و فناوری و تقویت گردشگری و مبادلات فرهنگی تعیین و تصویب کردند. از سال ۲۰۱۱ به بعد، دستور کار گروه های اتحادیه، بر اساس اولویت های شش گانه تنظیم می شود.

<https://www.iora.int/en>

۳۰- مرکز منطقه ای علوم و انتقال فناوری

جمهوری اسلامی ایران در سیزدهمین نشست گروه آکادمیک در تاریخ ۱۳/۱۲/۱۳۸۵ IOR-ARC که به ریاست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در تهران برگزار شد، سه پیشنهاد مهم ارایه کرد که هر سه پیشنهاد به تصویب گروه آکادمیک رسید. مهم ترین پیشنهاد ایران، ایجاد و میزبانی «مرکز منطقه ای علوم و انتقال فناوری (RCSTT)» بود. تاسیس مرکز منطقه ای علوم و انتقال فناوری اتحادیه همکاری های منطقه ای کشور های حاشیه اقیانوس هند در نشست مورخ ۱۳/۱۲/۸۵ گروه آکادمیک این اتحادیه در تهران با اعتبار اولیه ۲۰۰ هزار دلار به تصویب اعضا رسید و جزء مهم ترین دستاوردهای کشور محسوب می شود که با وجود مخالفت برخی اعضا به دست آمد. وزارت متبوع در این راستا مبلغ ۵۰۰ میلیون ریال برای انجام کارهای اولیه تاسیس مرکز به

سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران پرداخت کرد و این سازمان نیز اقدام‌های اولیه راه اندازی مرکز (مانند اختصاص ساختمان و) را آغاز نمود. <http://www.iora-rcstt.org>

۳۱- مرکز بین‌المللی فیزیک نظری عبدالسلام ICTP

در ۱۹۶۴ در تریست ایتالیا تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) و یونسکو (UNESCO) پایه‌گذاری شده است. این مرکز را پروفسور عبد السلام، دانشمند برجسته پاکستانی و برنده جایزه نوبل پایه‌گذاری کرد و توافق‌نامه تاسیس آن به صورت سه جانبه بین دولت ایتالیا، یونسکو و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی امضا شد. این مرکز طی ۵۰ سال فعالیت خود به یکی از معتبرترین مراکز بین‌المللی در حوزه فیزیک و ریاضی تبدیل شده است. اهداف ICTP به شرح زیر است.

۱. تشویق برای توسعه مطالعات و پژوهش‌های پیشرفته در حوزه فیزیک و ریاضی، به ویژه میان محققان کشورهای در حال توسعه،
۲. فراهم کردن زمینه مناسب برای تبادل اطلاعات و دیدگاه‌ها میان دانشمندان کشورهای جنوب و شمال،
۳. فراهم آوردن تسهیلات تحقیقاتی مناسب برای بازدید کنندگان و نهادهای علمی کشورهای در حال توسعه.

همکاری با ایران

مرکز بین‌المللی فیزیک نظری عبد السلام نقش مهمی در برقراری پیوند بین محققان ایرانی با دنیای خارج دارد. همکاری‌های ایران با ICTP در دو حوزه رسمی و غیر رسمی انجام می‌شود. همکاری‌های رسمی، بخشی از همکاری‌ها است که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان نماینده دولت، آن را مدیریت می‌کند و همکاری‌های غیر رسمی، شامل استفاده محققین و پژوهش‌گران ایرانی، از فرصت‌های ICTP است. نخستین یادداشت تفاهم همکاری مشترک میان وزارت فرهنگ و آموزش عالی وقت با مرکز فیزیک نظری عبدالسلام ICTP روز ۲۲ دی ماه ۱۳۶۹ منعقد شد. این یادداشت تفاهم میان دکتر معین و مرحوم عبدالسلام رئیس و بنیان‌گذار ICTP، امضا شد.

همچنین در جریان سفر آذر ماه ۱۳۷۷ وزیر فرهنگ و آموزش عالی وقت به تریست ایتالیا، یادداشت تفاهم جدیدی میان وزارت علوم و ICTP به امضا رسید. آخرین یادداشت تفاهم همکاری میان دیگری میان جمهوری اسلامی ایران با ICTP در آذر ماه ۱۳۸۳ به مدت سه سال به امضا رسیده است. در جریان سفر رییس وقت ICTP به ایران در اردیبهشت ماه ۱۳۹۳ نیز، یادداشت تفاهم دیگری بین دو طرف در این زمینه همکاری‌های مشترک امضا شد.

<https://www.ictp.it>

۳۲- سازمان اروپایی پژوهش‌های هسته‌ای (CERN)

سازمان اروپایی پژوهش‌های هسته‌ای (CERN) بزرگ‌ترین آزمایشگاه فیزیک ذره‌ای جهان است که در سال ۱۹۵۴ در شمال شرقی ژنو سوئیس ایجاد شد. فعالیت اصلی سرن ساخت افزارهای شتابدهنده ذرات و دیگر زیربنای و ابزارهایی است که برای پژوهش‌های فیزیکی در انرژی‌های بالا استفاده می‌شوند. سرن در زمره زیرساخت‌های پژوهشی بزرگ (Research Infrastructure) محسوب می‌شود که هزینه‌های بالای ساخت، نگهداری و توسعه آن در حدی است که به طور معمول یک کشور از عهده آن بر نمی‌آید، به همین دلیل کشورهای اروپایی برای ساخت و توسعه این زیرساخت پژوهش، همکاری مشارکت دارند.

سرن ۲۴ عضو دارد. این سازمان ابتدا بر اساس یک توافق اولیه میان ۱۲ کشور غرب اروپا در سال ۱۹۵۴ ایجاد شد (Founding Members) و بعد ها تا سال ۲۰۱۹، کشورهای دیگر به آن ملحق شده اند (Acceded Members): اعضای ملحق شده که البته این اعضا نیز عضو سرن محسوب می‌شوند. اسرائیل تنها غیر اروپایی عضو سرن است که در سال ۲۰۱۴ به عضویت آن درآمده است.

همکاری کنونی ایران با سرن به سه صورت انجام می‌شود:

۱. ایران در ساخت برخی تجهیزات سرن همکاری کرده از جمله اینکه در ساخت اجزای Detector سرن همکاری داشته است.

۲. محققین ایرانی در قالب‌های تیمی در تحقیقات جمعی سرن که بزرگ‌ترین مرکز تحقیقات چندجانبه جهان است، مشارکت کرده‌اند.

۳. -هرساله دانشجویان و اساتید ایرانی در برنامه‌های تابستانی سرن مشارکت می‌کنند.

۴- برخی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور (پژوهشگاه دانش‌های بنیادی و دانشگاه صنعتی اصفهان) در قالب همکاری‌های تحقیقاتی با سرن همکاری می‌کنند. <https://home.cern/>

۳۳- گروه بریکس (BRICS)

بریکس، گروهی متشکل از اقتصاد نوظهور و روبه رشد دنیا، در سال ۲۰۰۶ با اولین ملاقات وزرای خارجه برزیل، روسیه، هند و چین در نیویورک تشکیل شد و در سال ۲۰۱۰، با افزوده شدن آفریقای جنوبی به این گروه، تعداد اعضای آن به پنج رسید. کشورهای عضو بریکس علاوه بر اینکه جزو اقتصادهای نوظهور با سرعت رشد بالا هستند، در زمره بازیگران اثر گذار منطقه ای و بین المللی نیز محسوب می شوند. هر چند گروه بریکس ترتیبات موجود بین المللی را نفی نمی کند ولی اعضای آن به دنبال ایجاد موازنه های جدید به خصوص در حوزه اقتصاد بین الملل از طریق ایجاد بانک مشترک (در برابر بانک جهانی) و برخی دیگر از مکانیسم های اقتصادی هستند. بین برخی اعضای گروه از جمله هند و چین، اختلاف نظرها و تنش هایی وجود دارد ولی دستور کار مشترک همه اعضا، شناخته شدن به عنوان قدرت بین المللی دارای دستور کار و تلاش برای تحت تاثیر قرار دادن ترتیبات موجود در نظام بین المللی است. گسترش همکاری اعضای گروه به حوزه علوم و فناوری، احتمالا یکی از مسیر های موجود برای اثر گذاری بر ترتیبات موجود است. گفته می شود که ترکیه و اندونزی نیز احتمالا به عضویت این گروه خواهند پیوست.

کشورهای عضو: برزیل، روسیه، هند، چین آفریقای جنوبی

<https://infobrics.org>

۳۴- انجمن بین المللی دانشگاه ها (IAU)

انجمن بین المللی دانشگاه ها IAU، انجمنی است جهانی زیر نظر یونسکو برای توسعه آموزش عالی در دنیا هم اکنون بیش از ۶۳۰ عضو از سراسر جهان دارد. در حدود ۱۵۰ کشور جهان در این انجمن به عنوان کارمند

کار می کنند و یا کارشان را بازتاب می دهند. پایگاه آن در پاریس، فرانسه و در ساختمان کانونی یونسکو می باشد؛ اما، مستقل می باشد. هزینه عضویت آن با توجه به تعداد دانشجوی فضای آموزشی دانشگاهها سنجیده می شود.

مهمترین اهداف این سازمان بررسی جنبه های مختلف آموزش عالی و ارائه جدیدترین تحقیقات و دستاوردهای این حوزه به موسسات عضو از طریق برگزاری نشست های سالیانه و انتشارات می باشد.

مهمترین نشست این سازمان نشست سالیانه می باشد که هر ساله در اکتبر با حضور اعضا در یکی از کشورهای عضو برگزار می شود. وبه بررسی جدیدترین چالش های پیش رو آموزش عالی در جهان می پردازد.

<https://www.iau-aiu.net>

۳۵- انجمن بین المللی پارک های علمی IASP

انجمن بین المللی IASP انجمن پیشرو اکوسیستم های نوآوری در سراسر جهان است ۷۳ کشور در همه قاره ها عضو این انجمن هستند. این انجمن یک هیئت مدیره متشکل از اعضای ۱۴ کشور جهان را داراست. سیاست های کاری این انجمن برای داشتن یک هویت بین المللی واقعی بدین صورت است که نمی توان بیش از دو مدیر رأی دهنده از یک کشور داشت. این انجمن دارای یک تیم مدیریت چندزبانه است که به ۸ زبان مختلف دنیا می توان با آنها تماس برقرار کرد. مقرهای جهانی این انجمن در مالاگا، اسپانیا و دفتر شعبه در پکن (چین) واقع شده اند. کنفرانس ها در سراسر جهان به تناوب بین کشورها و مناطق مختلف برگزار می شود.

مأموریت شبکه جهانی پارک های علم و فناوری اثربخشی و بین المللی سازی اعضای این شبکه است. ۷۳ کشور در همه قاره ها عضو این انجمن هستند. این انجمن یک هیئت مدیره متشکل از اعضای ۱۴ کشور جهان را داراست

مقرهای جهانی این انجمن در مالاگا، اسپانیا و دفتر شعبه در پکن (چین) واقع شده اند

نحوه ارتباط و همکاری با سازمان

در جهانی که ارتباطات محلی و جهانی به طور جدایی ناپذیری با زندگی روزمره ما درهم آمیخته شده است، بین المللی بودن بسیار دارای اهمیت است.

وجود شبکه های هوشمند باعث ایجاد ارتباط بین رهبران نواحی نوآوری و پارک های علم و فناوری در سراسر دنیا می شود؛

انتشارات مجموعه، این بخش به مدیران نواحی نوآوری کمک می‌کند تا با بهره‌مندی از مقالات، مقالات کنفرانس‌ها و مقالات مربوط به نواحی نوآوری و پارک‌های علم و فناوری و موارد دیگر نواحی خود را در زمینه‌های علمی و غیره ارتقا دهند؛

ایجاد همکاری بین پروژه‌ها و شرکت‌های عضو در مجموعه؛ و درنهایت به اشتراک گذاشتن اطلاعات آماری که توسط انجمن گردآوری شده و در اختیار مدیران و رهبران پارک‌ها قرار می‌گیرد

عضویت در این انجمن پارک را قادر می‌سازد تا از طریق شبکه سازی به معرفی توانمندی‌های خود و نیز شرکتهای مستقر، ارتباطات معنی‌دارتری برقرار کند و منجر به همکاری‌های جدید، و ایده‌های جدید شود. <https://www.iasp.ws>

۳۶- انجمن پارک های علمی آسیا ASPA

انجمن پارک های علمی آسیا ASPA یک سازمان بین المللی غیردولتی است که در سال ۱۹۹۷ در ژاپن با هدف دستیابی به توسعه مشترک در زمینه های فناوری علمی، صنعت و اقتصاد در منطقه آسیا تاسیس شد .

این انجمن در تلاش است تا با گرد هم آوردن سازمان‌ها، شرکت‌ها و افراد نوآوری که به توسعه صنعتی و اقتصادی در جوامع خود کمک می‌کنند، الگویی جدید برای صنعت آسیا ارائه کند و اجماع اقتصادی در آسیا ایجاد کند. تلاش برای دستیابی به این اهداف شامل برگزاری رویدادهای بین‌المللی است که می‌تواند تبادل تجربیات، دانش و پروژه‌های مختلف را تقویت کند و منابع صنعتی و اقتصادی را از طریق شبکه در حال گسترش به اشتراک بگذارد .

"یک موسسه پیشرو برای اشتراک دانش و تبادل فناوری در آسیا ." این انجمن به عنوان شبکه پیشرو فناوری صنعتی در آسیا سعی کرده بر همه این موانع غلبه کند و با تبادل فناوری فراتر از مرزهای ملی به ایجاد یک جامعه آسیایی کمک کند

ماموریت انجمن -بهبود همکاری متقابل از طریق مبادلات "محلی به محلی -" ایجاد توسعه مشترک در آسیا از طریق تبادل فناوری و نوآوری منطقه ای -تشکیل یک جامعه آسیایی از طریق تبادل اطلاعات در زمینه های صنعت، فناوری، فرهنگ و آموزش است.

<http://aspa.or.kr>

۳۷- اتحادیه دانشگاه های اوراس (EURAS)

اتحادیه دانشگاه های اوراسیا یک سازمان غیرانتفاعی است که در سال ۲۰۰۸ توسط دانشگاه آیدین استانبول پایه گذاری شده است.

این سازمان با هدف تقویت ارتباطات علمی دانشگاه ها در منطقه اوراسیا تأسیس شده است در حال حاضر بیش از ۱۲۰ دانشگاه از منطقه اوراسیا عضو این اتحادیه هستند.

روش های فعالیت این اتحادیه، برگزاری نمایشگاه های سالیانه، شناسایی Academy و همچنین نشر الکترونیک بولتن هفتگی که در این نشریات دانشگاه های عضو فرصت این را دارند تا آخرین اخبار علم و فناوری خود را نشر دهند و این نشریات برای تمام اعضا ارسال می گردد.

همچنین از طریق شبکه ارتباطی این اتحادیه اعضا فرصت این را دارند تا از فرصت های علمی و پژوهشی هم دیگر مطلع شوند.

این دانشگاه در سال ۲۰۲۰ به عضویت اتحادیه دانشگاه های اوراسیا درآمده است

<https://euras-edu.org>

۳۸- شبکه دانشگاه های جاده ابریشم (SUN)

شبکه دانشگاه های جاده ابریشم ، موسوم به سان (Silk Road Universities Network, SUN) شبکه ای است از دانشگاه های کشورهایی که در مسیر آبی و خشکی جاده ابریشم قرار گرفته اند. SUN توسط دانشگاه هانکوک کره جنوبی در سال ۲۰۱۴ پیشنهاد شد و اینک بیش از ۸۰ دانشگاه از بیش از ۲۸ کشور از شرق آسیا تا غرب اروپا عضو آن می باشند. هدف این شبکه دانشگاهی، گسترش و تعمیق روابط علمی، فرهنگی و اجتماعی و انسانی در کشورهای مستقر در مسیر های جاده ابریشم می باشد. احیای جاده ابریشم رسالت اصلی این اتحادیه دانشگاهی است لذا با توجه به موقعیت ژئوپلیتیکی کشورمان و دسترسی به منابع انرژی می تواند نقش مهمی در احیای جاده ابریشم با تکیه بر خرد دانشگاهی ایفا نماید. همچنین SUN دارای پتانسیل های لازم جهت توسعه

همکاری های علمی، فرهنگی و اقتصادی کشورهای مستقر در جاده ابریشم را از طریق همکاریهای دانشگاهی داراست. در سال ۲۰۱۵ تعداد ۳۹ دانشگاه از ۲۰ کشور جهان شامل (ایران، چین، یونان، هند، ایتالیا، ژاپن، اردن، قزاقستان، کره جنوبی، مغولستان، میانمار، عمان، پرتغال، رومانی، روسیه، اسپانیا، سریلانکا، ترکیه، ازبکستان و ویتنام) جهت شرکت در اولین مجمع دانشگاه های موسس SUN به کره جنوبی دعوت شدند. از ایران نیز ۳ دانشگاه علامه طباطبائی، اصفهان و بین المللی امام خمینی (ره) به کره دعوت شدند لذا در سال ۲۰۱۵ دانشگاه های موسس از جمله سه دانشگاه ایرانی این شبکه را راه اندازی کردند.

مسیرجاده ابریشم فقط برای تجارت و نقل و انتقال کالا نبود بلکه از طریق آن علم و دانش و فرهنگ نیز بین اقوام و ملل مختلف تبادل می شد. به همین دلیل شهرهایی که در این مسیر بودند به لحاظ فرهنگی و اقتصادی پیشرفت چشم گیری داشتند. موضوع مهم در این بین نقش تاریخی قروین در شکل گیری و تقویت آن در گذشته و نیز ایفای نقش فعال در احیا آینده جاده ابریشم می باشد

<http://www.sun-silkroadia.org>

۳۹- انجمن آسیایی دانشگاه های باز (AAOU)

انجمن آسیایی دانشگاه های باز (AAOU) یک سازمان غیر انتفاعی آموزش عالی باز و از راه دور است که در سال ۱۹۸۷ میلادی تاسیس شد و بیش از ۶۰ دانشگاه از قاره آسیا و جهان به عنوان اعضای پیوسته و وابسته در آن عضویت دارند. ۴۶ عضو آن عضو پیوسته و ۱۵ عضو آن عضو وابسته انجمن می باشند. دانشگاه پیام نور نیز یکی از اعضای پیوسته سازمان مذکور است. در حال حاضر نیز رئیس دانشگاه پیام نور از اعضای کمیته اجرایی انجمن می باشد. اعضای کمیته اجرایی هر سه سال یک بار تغییر می یابند. جناب آقای دکتر زمانی تا پایان سال ۲۰۲۱ عضو کمیته اجرایی می باشد. برای دور بعدی نیز می توان تقاضای عضویت مجدد در کمیته اجرایی را ارسال نمود. در حال حاضر مقر انجمن در کشور اندونزی می باشد. در سه سال گذشته مقر آن در کشور فیلیپین بود. هر سه سال یک بار محل استقرار انجمن و دبیرخانه آن تغییر می یابد. کنفرانس سالانه انجمن فوق الذکر هر سال در یکی از کشورهای موسسات یا دانشگاه های عضو انجمن برگزار می شود. در سال گذشته سی و چهارمین کنفرانس سالانه انجمن آسیایی دانشگاه های باز (۳۴th AAOU Conference) به دلیل شیوع کرونا به تعویق افتاد و در سال جاری در خرداد ماه در شهر کلمبو، کشور سری لانکا به صورت هیبریدی یعنی حضوری و مجازی از تاریخ ۱ الی ۳ ژوئن ۲۰۲۱ برگزار خواهد شد. حضوری صرفا برای داخل کشور و مجازی برای سایر کشورها می باشد. با توجه به عضویت دانشگاه در کمیته اجرایی انجمن، رئیس دانشگاه نیز در جلسه کمیته اجرایی که در روز اول

کنفرانس می باشد و همچنین در مجمع عمومی انجمن که در روز دوم کنفرانس برگزار می شود، به صورت مجازی شرکت خواهند نمود. همایش های انجمن فوق الذکر محلی است برای گشایش راهکارها و ابتکارات جدید از طریق تبادل گسترده اطلاعات و درک متقابل و همچنین استفاده از منابع و تجربیات، تحرک علمی، توسعه استراتژی و اقدامات حمایتی در فراگیری باز و از راه دور. در این کنفرانس های سالانه، سخنرانان برجسته و صاحب نظر در زمینه آموزش باز، به ارائه نظرات و یافته های خود خواهند پرداخت.

با توجه به این که دانشگاه پیام نور عضو پیوسته انجمن آسیایی دانشگاه های باز (AAOU) می باشد، نحوه ارتباط این دانشگاه به صورت نامه های الکترونیکی، حضور در جلسات کمیته اجرایی به منظور تصمیم گیری در خصوص مسائل و مشکلات مطرح شده، حضور در جلسات سالانه مجمع عمومی انجمن و شرکت در کنفرانس های سالانه آن می باشد <https://www.aaou.org> /.

۴۰-فدراسیون دانشگاه های جهان اسلام (FUIW)

اتحادیه دانشگاههای جهان اسلام نهادی است وابسته به سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی آیسسکو (ISESCO) زیر نظر سازمان کنفرانس اسلامی (OIC) که در سال ۱۹۸۷م با هدف حمایت از دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشورهای اسلامی و گسترش روابط میان آنها تأسیس شد. اتحادیه دانشگاههای جهان اسلام با استفاده از نشستهای متعدد در تلاش است تا به این اهداف نایل آید: ۱- تقویت آگاهی عمومی درباره مسائل خاص و چالشهای پیش روی جهان اسلام در زمینه های آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی. ۲. دعوت از آیسسکو و اتحادیه برای به وجود آوردن شبکه همکاریها برای مراکز و مطالعات استراتژیک در جهان اسلام با دید تلفیق تلاشهای آنان به منظور پیشرفت دیدگاهها و به روز کردن ابزار و لوازم کار.

۳. تشویق مراکز مطالعات استراتژیک برای جلوگیری از فعالیت نیروهای مخرب در پیشروی اسلام و مسلمانان. ۴. بالابردن آگاهیها درباره ضرورت منظم کردن منابع انسانی مسلمانان در زمینه برنامه ریزی استراتژیک. ۵. تأکید بر ضرورت شکل دهی یک مرکز مباحثه ارشاد اسلامی برای طرح مباحث مدرن امروز و نیز ظرفیت پذیرش واقعیات. اتحادیه و مقامات رسمی آن از جمله پرسنل، دفاتر و مدارک آن تحت نظارت سازمان کنفرانس اسلامی بوده و از آن بهره مند می شوند. همچنین این موارد شامل توافق و ارتباط سازمان علمی فرهنگی آموزشی ISESCO با دولت مراکش نیز می شود. اتحادیه از بخشهای سه گانه تشکیل شده است: مجمع عمومی، شورای اجرایی و دبیرخانه عمومی که شامل دبیرکل نیز هست.

۴۱- مرکز بین المللی مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی (ICGEB)

ICGEB یک سازمان تحقیقاتی بین المللی و غیرانتفاعی زیرمجموعه سازمان ملل است که در سال ۱۹۸۳ با تلاش پروفیسور آرتورو فالاسکی و تحت حمایت دولت ایتالیا به عنوان یک پروژه ویژه UNIDO تاسیس شد و دفتر مرکزی آن در شهر تریسته در شمال شرقی ایتالیا و در پارک علمی آن منطقه واقع شده است. در حال حاضر، این مرکز دارای ۶۶ کشور عضو و ۴۱ مرکز وابسته می باشد.

ICGEB سه مقر یا مجموعه اصلی (Component) در سه قاره اروپا، آسیا و آفریقا دارد. این شعبه ها در کشورهای ایتالیا، هند و آفریقای جنوبی واقع شده اند؛ این مرکز با حق عضویت کشورهای عضو و حمایت دولت های میزبان اداره می شود. میزان حق عضویت هر کشور با توجه به تولید ناخالص داخلی (GDP) تعیین می شود. در حال حاضر، ۱۹ آزمایشگاه در تریسته، ۸ آزمایشگاه در دهلی نو و ۶ آزمایشگاه در کیپ تاون در حال فعالیت می باشند.

برنامه های مرکز:

ارائه بودجه اجرای پروژه های کلان تحقیقاتی برای کشورهای عضو (CRP)

ارائه بودجه برگزاری دوره ها و کارگاه های آموزشی کوتاه مدت در کشورهای عضو

اعطای بورس دوره های دکتری و پسا دکتری و دوره های تحقیقاتی کوتاه مدت

تامین هزینه شرکت در کارگاه های آموزشی آن مرکز برای محققان کشورهای عضو.

نشست ها، رخدادهای علمی و فناوری بین المللی مرتبط و تغییر و تحولات و وضعیت آتی

جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۸۰ با تصویب مجلس شورای اسلامی و تایید اساسنامه مرکز بین المللی مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی (ICGEB) به صورت رسمی به عضویت آن مرکز در آمده و از زمان عضویت تا کنون به صورت فعال در جلسات شورای حکام آن (Board of Governors) که سیاست های اصلی مرکز را از طریق تصویب طرح ها و لوایح تدوین می کند، شرکت داشته است. پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری از

همان سال به عنوان مرجع رسمی (Focal Point) آن سازمان در کشور شناخته شده و پس از آن، از سال ۱۳۸۱ به عنوان عضو وابسته آن مرکز (Affiliated Center) فعالیت می نماید.

<https://www.icgeb.org>

۴۲- فدراسیون انجمن های بیوتکنولوژی آسیا (FABA)

تشکیل این فدراسیون، در فوریه سال ۲۰۰۴ در خلال کنفرانس BioAsia ۲۰۰۴ در کشور هند با آرای روسای هیات های حاضر در کنفرانس از ۸ کشور آسیایی شامل هندوستان، مالزی، پاکستان، فیلیپین، سنگاپور، سریلانکا، تایلند و حکومت اشغالگر قدس صورت گرفت و پس از تهیه اساسنامه، در تاریخ ۲۶ نوامبر ۲۰۰۴ با شماره ۱۸۱۰ تحت قانون انجمن های هند ثبت شد. این فدراسیون، با اعلام صدر اعظم ایالت آندهارا پرداش و دبیر دپارتمان بیوتکنولوژی دولت هندوستان طی کنفرانس BioAsia ۲۰۰۵، رسماً آغاز به کار کرد. محل استقرار فدراسیون در شهر حیدرآباد هندوستان با نشانی اینترنتی www.biofaba.org است. زمینه فعالیت این فدراسیون در حوزه بیوتکنولوژی می باشد و شامل توسعه آموزش و پژوهش، انتقال تکنولوژی، تجاری سازی محصولات حاصل از زیست فناوری، نیز ترویج سرمایه گذاری برای تاسیس شرکت های مشترک به منظور تولید و بازاریابی محصولات در حوزه بیوتکنولوژی است. با توجه به اینکه هر کشور آسیایی پس از عضویت در فدراسیون، یک مرکز علمی-پژوهشی را به عنوان نماینده رسمی کشور خود معرفی می کند، پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری به عنوان مرجع رسمی FABA در ایران، فعالیت می نماید

شرایط عضویت در فدراسیون، آن است که فعالیت موسسه متقاضی عضویت از هر کشور، به طور عمده در زمینه ترویج، هماهنگی یا سازماندهی فعالیت ها در زمینه بیوتکنولوژی باشد. تعداد کشورهای عضو فدراسیون، در حال حاضر شامل ۱۵ کشور آسیایی (هندوستان، مالزی، چین، ژاپن، کره جنوبی، پاکستان، فیلیپین، قزاقستان، ایران، سنگاپور، سریلانکا، تایلند، اندونزی، عربستان سعودی و حکومت اشغالگر قدس) می باشد.

<https://biofaba.org.in>

۴۳- اتحادیه دانشگاه های آسیا-اقیانوسیه (AUAP)

اتحادیه دانشگاه های آسیا و اقیانوسیه (Association of Universities of Asia and the Pacific, AUAP) در تاریخ ۲۸ ژوئیه سال ۱۹۹۵ در دانشگاه صنعتی سورنن، ناخون راجاسما، کشور تایلند تاسیس شد.

این اتحادیه یک سازمان غیردولتی (NGO) و دارنده بالاترین حقوق قانونی رسمی از یونسکو است. هدف اصلی آن این است که بستر اصلی تعامل و همکاری بین اعضا و صدای دانشگاه‌ها در آسیا و اقیانوس آرام باشد.

این اتحادیه، برگزارکننده کنفرانس‌ها و کارگاه‌های آموزشی برای رهبران و مؤسسات آموزش عالی است و تا امروز به تشخیص و بحث در مورد مسائل مهم و چالش‌های مطرح شده در زمینه آموزش عالی پرداخته است. این اتحادیه همکاری متقابل بین نهادها را افزایش می‌دهد:

اهداف اتحادیه عبارتند از:

ارتقا فرهنگ و نوآوری در آموزش عالی، تحقیق و خدمات به جامعه.

حفظ و ارتقاء ارزش‌ها و تنوع فرهنگی آسیا اقیانوس آرام به منظور درک بهتر و همکاری برای توسعه اقتصادی اجتماعی و (جهانی) صلح.

مشارکت ذینفعان تحصیلات عالی و سایر سازمان‌ها برای ارتقای اهداف AUAP

حفظ پلت فرم برای تعامل و همکاری میان اعضای و صدای دانشگاه‌ها در آسیا و اقیانوس آرام.

ترویج صلح جهانی و درک بین‌المللی از طریق آموزش و پرورش

[/ https://auap.org](https://auap.org)